

Rax a Hohe Wand – ráj pro milovníky zajištěných cest

Sněhu s každým metrem přibývá. Teď už nám sahá až po kolena. Chodník zmizel dávno pod jeho vrstvou. Zmizela i jistící lana i krátké žebříky, které v létě pomáhají překonávat krátké terénní výšvihy. Honza se marně snaží najít bezpečné pokračování a ani já mu nemohu při nejlepší vůli pomoci, i když jsem cestu v létě již absolvoval. Přece jen v zimních podmínkách, které zde přes pokročilé roční datum panují, je vše docela jiné. A přitom nemůžeme být daleko od vyústění této zajištěné cesty. Snad maximálně padesát, snad sto výškových metrů nás dělí od vyhlídky Höllental Aussicht, která vévodí konci zajištěné cesty Alpenvereinssteig v údolí Grosses Höllental. Další pokračování v tomto exponovaném terénu za těchto podmínek by bylo příliš riskantní. Nedá se nic dělat, v dané situaci je nejvhodnější ústup. Znamená to sice absolvovat tisíc metrů převýšení tentokrát směrem dolů, ale hledisko bezpečnosti musí dostat přednost.

Tak skončil předloni první den našeho oddílového putování v pohoří Rax. Pro vaši informaci je Rax – plným jménem Raxalpe – krasové pohoří v Rakousku, necelou hodinu jízdy autem z Vídně. Díky svému tvaru – tvoří typickou krasovou plošinu se strmými okrajovými partiemi – je rájem pro milovníky horolezectví a zajištěných cest, kterých jsou zde desítky všech stupňů obtížnosti. To umožňuje prakticky všem, od začátečníků až po ty nejnáročnější, aby zde osedlali svého koníčka. Pro svou snadnou dostupnost je Rax cílem i českých a zejména moravských horolezců i vysokohorských turistů. Ovšem nejen Rax, ale i sousední masív Schneebergu, oddělený od Raxu impozantním údolím Höllental, kterým protéká průzračná řeka Schwarza nabízejí vedle horolezeckých výstupů a zajištěných cest i řadu pěších túr a v zimě i túr pro milovníky lyží a sněžnic. V nejvyšších vrcholech jsou obě pohoří první od Vídně v Alpách, která přesahují výšku 2000 metrů – ve Schneebergu Klosterwappen (2076m) a v Raxu Heukuppe (2007m). Pro pohodlnější turisty mám ještě zajímavou informaci. Na plošinu Raxu můžete z Hirschwangu využít lanovky Raxseilbahn, která vás v necelých deseti minutách vyveze do výšky 1547 metrů a překoná přitom převýšení víc než tisíc metrů. Jako první lanovka na území Rakouska byla uvedena do provozu 9. června 1926. Ale nemusíte mít žádné obavy, lanovka byla před dvěma lety zmodernizována a má ty nejvyšší parametry. K chatě Otto Haus se dostanete za pouhých 40 minut. Ještě vstřícnější je zubačka, která vyjíždí z Puchbergu na Schneeberg a má vrcholovou stanici ve výšce 1800 metrů. Odtud je to na nejvyšší vrchol něco přes půl hodiny.

Ubytování v oblasti nabízejí malé hotýlky, penziony i soukromníci, jen s kempy je zde problém. Většina horolezců táboří na parkovišti u silnice v údolí Höllental, ale že by se dalo v tomto případě hovořit o nějakém pohodlí, o tom nemůže být ani řeči. Ale díky dobrým kontaktům s panem hoteliérem Hübnerem z Payerbachu se mi podařilo sjednat dobré podmínky pro ubytování celé naší skupiny. Pan Hübner, sportovní typ ve středních letech, nejen udržuje dlouholetou tradici podniku ale ve snaze podpořit turistický ruch v regionu je iniciátorem řady neortodoxních akcí. K jeho dobré vazbě na Čechy i Slováky přispívá i to, že jeho žena je Slovenka. A tak jsme mohli využít dvacetiprocentní slevy v lůžkové části a ti z nás, kteří hodlali spát ve stanech si je mohli postavit na trávníku hotelové zahrady a za vskutku přijatelný poplatek využívat nejen švédský stůl, sociální zařízení a společenskou místnost, ale i hotelovou saunu.

Po zkušenostech z minulých let, kdy zimy byly skoupé na sníh, jsme stanovili termín návštěvy tohoto pohoří na Velikonoce. V pátek 18. dubna se nás vypravilo šestnáct ve čtyřech autech z Přerova přes Mikulov a Vídeň směrem na jih. Díky svižnějšímu odbavování na hraničním přechodu po našem vstupu do Evropy a pokud nezabloudíte ve Vídni, to do Payerbachu můžete s využitím dálnice stihnout za čtyři hodiny. Dálnici opustíte u Gloggnitz a pak už je to do Payerbachu jen několik minut.

Po bohaté snídani v sobotu ráno odjíždíme na parkoviště do doliny Höllental s cílem vystoupit zajištěnou cestou Alpenvereinssteig na krasovou plošinu Raxu a podle situace sestoupit jinou zajištěnou cestou zpět k parkovišti. Protože Rax je pramennou oblastí dálkového vodovodu pro město Vídeň odpovídá tomu i nástup do doliny Gr.Höllental. Chodník Schönbrunnersteig, pojmenovaný podle referenta ochrany vod města Vídně, nás po neobvyklém železném schodišti vyvede přes ústí doliny a pomůže nám získat rychle na výšce. Pak už máme možnost obdivovat strmě spadající boční stěny této romantické a opuštěné doliny při chůzi po příjemném chodníku prakticky bez převýšení. Nalevo divoká Loswand a napravo o nic méně nádherná Klobenwand jsou hodny obdivu. Vývěsní tabule po stranách chodníku vyznačují odbočky k jednotlivým zajištěným cestám, ale my odoláváme. Po necelé hodině reagujeme na směrovník a nejprve lesem a později v suti vystoupáme k nástupu do zajištěné cesty. Nezbytné navázání a můžeme vyrazit. Nástup hladkými stěnami ulehčují speciální žebříky, které již jinde nevidíte a které jsou spojeny s historií rozvoje turistiky v Raxu a jménem Camillo Kronich. Tento průkopník zpřístupnění Raxu byl nepřetržitě 53 let chatařem na Otto Hausu a přičinil se o založení několika zajištěných cest. A není jistě bez zajímavosti, že žebříky pro tyto cesty vyrobil zámečník – původem Čech – jménem Čepl. A díky jeho kvalitní práci můžeme tyto výtvořky obdivovat po více než sto

letech i dnes. Po překonání úvodní 60 metrů vysoké kolmé stěny, pokračuje cesta střídavým terénem, využívá vrstvení terénu a směřuje na jihozápad. Postup vyžaduje mimořádnou opatrnost, neboť zbytky sněhu a podmáčenost terénu se mohou stát v okamžiku příčinou nepříjemné nehody. Asi v polovině výstupu se k nám připojuje zprava zajištěná cesta Gustav-Jahn-Steig. Následuje strmý výsvih – a první překvapení. Z mlhy vystoupí vrcholové partie doliny a my zjišťujeme, že ty jsou na rozdíl od nižších bílé. Sněhu začíná přibývat. Bojujeme s ním statečně, ale nakonec je on vítězem.

V neděli reagujeme na sněhové podmínky návštěvou jižních stěn. Z Payerbachu přejíždíme údolím Preiner Bachu přes Gloggnitz, Edlach, Dörfel a Prein a. d. Rax na parkoviště u říčky Gries Bach. Pro dnešek je naším cílem k jihu obrácená stěna Preiner Wand. Také ta nabízí celou řadu vynikajících horolezeckých příležitostí i zajištěných cest. My jsme si vybrali jednu z těch těžších Hans-Haid-Steig. Stoupáme v serpentinách po pevné lesní cestě. Vede nás nejprve žlutá a později zelená značka. Když konečně vyjdeme na chvíli z lesa na rozcestí, objeví se před námi stěna, ke které směřujeme, v plné kráse. Zatímco na ostatních částech Raxu jako by se stěny styděly a nechtěly se stavět na odív, zde je tomu právě naopak. Jako by si Preiner Wand říkala: "Tady mě máte, v celém okolí není nade mne!" Když stěnu zaznamenají i naše fotoaparáty pokračujeme ještě kousek lesem a pak začíná nepříjemné stoupání, či spíše plahočení v sutí po chodníku Holzknichtsteig k nástupu na zajištěnou cestu. Lehčí Preinerwandsteig necháme po pravé ruce, mineme také nástup do lehčí starší alternativy Haid-Steigu a konečně je zde nástup do námi vybrané cesty. Ta se s námi nijak nemazlí. Hned od nástupu vyžaduje plné soustředění. Skála je naštěstí suchá, po sněhu ani památky. Asi v polovině, na malé plošině, nám cesta dopřeje se chvíli nadechnout, aby nám hned následně připravila ještě jeden bonbónek. Když překonáme speciální žebříky – opět výrobky výše jmenovaného Čepla – čeká nás průstup zúžením, kde je třeba si pořádně „hrábnout“. Pak už výstup pokračuje táhlým traverzem a bez větších potíží dosáhneme okraje plošiny. Nemůžeme si nechat ujít návštěvu vrcholu s typickým vrcholovým křížem. Jsme 1783 metrů vysoko a můžeme obdivovat nížiny táhnoucí se k Neunkirchenu a vrcholy směrem k Semmeringu nebo ke Schneebergu. K severu se před námi rozkládá vrcholové plato Raxu, kde v mlze spíš tušíme chatu Habsburghaus. Vlevo za chatou Karl Ludwig Haus nevýrazná Heukuppe (2007m) nebudí dojem nejvyššího vrcholu pohoří. Scházíme k malé, ale útulné chatě Neue Seehütte a po malém občerstvení se vracíme k autům. Dnešní den se plně vydařil.

Večer si vyměňujeme dojmy s druhou skupinou, která využila lanovky a přes Otto Haus vystoupila na vrchol Jakobskoglu(1737m). I těm se túra vydařila, přesto, že na platu panovaly zimní podmínky.

V pondělí po nezbytném „mrskutu“ odjíždíme na pohoří Hohe Wand. Tuto alternativu volíme z toho důvodu, že pohoří je nižší a taky leží o něco dále na sever, takže po máme po cestě. Pohoří je chráněným územím a mohli bychom ho charakterizovat spíše jako park, o čemž svědčí i to, že nejvyšší vrchol Plackles je vysoký 1132 metrů. Jedná se také o vápencový masív, spadající na východní stranu příkrými skoro kolmými stěnami, které poskytují mnoho příležitostí jak horolezcům tak i milovníkům zajištěných cest. Dlužno ovšem dodat, že i když je zde několik zajištěných cest obtížných, většina jsou cesty velmi snadné. Počasí nám přeje, svítí sluníčko a tak si to užíváme. Pro výstup volíme snad nejpěknější Hanselsteig a pro sestup Leitersteig. Na Hohe Wandu už můžeme obdivovat i jarní květena a tak některé skalám odolaly. Po obědě odjíždíme domů s přesvědčením, že napřesrok se určitě vrátíme. Jen ten termín musíme posunout.

Jak řekli, tak udělali. V oddílovém kalendáři na příští rok nesla akce Rax – Hohe Wand termín 14. - 17. 5. A už jsme se těšili jak si to tentokrát v lepších podmínkách se zajištěnými cestami rozdáme. Zvlášť když jsme byli protentokrát posílení o družstvo mladíků brousících si zuby na ty nejtěžší cesty. Ale příroda je mrška. Ta se jen tak nedá. A tak když jsme dorazili do Payerbachu k panu hoteliéroví Hübnerovi, zjistili jsme, že sněhu je i v květnu ještě dost na to, aby nás v některých úsecích ještě potrápil. A tak se vyhýbáme severně orientovaným cestám.

V sobotu se dělíme na dvě skupiny. Jedna má namířeno do Hinternasswaldu, kde na nás čekají v zimě odpočaté zajištěné cesty v impozantní stěně Kahlmüer. Druhá odjíždí k nám už z loňska známé stěně Preiner Wand, aby se podívala na zoubek zdejšími cestám. Půlhodina, po kterou projíždíme romantickým údolím řeky Schwarza se nese ve znamení obdivu ke strmým stěnám, které je lemují. Automobily na parkovištích svědčí o tom, že touha po zážitcích sem nepřivedla jenom nás. U penzionu Singerin opouštíme řeku Schwarza a úzkým údolíčkem směřujeme do Nasswaldu. Zdejší restaurace je pověstná vynikající kávou se šlehačkou, což mohou potvrdit i některé naše kolegyně, které bez ohledu na důsledky v tajli si na ní také pochutnaly. Za Nasswaldem se asfaltová silnička přímo zařizne do skal a v místě zvaném Saurüsselbrücke silnice překlene potok Nassbach. Úsek je tak úzký, že pro existenci silničky, zpřístupňující Hinternasswald, musel být pro novou cestu potoka prokopán zvláštní tunel. Sledujeme potok k jihozápadu a po chvíli se před námi údolí rozvírá do netušené šíře. Jsme v Hinternasswaldu, osady tvořené několika chalupami a východištěm túr do západní části pohoří Rax a na Schneetalpe. Zavřený bufet u parkoviště svědčí o tom, že hlavní sezóna ještě nezačala. Orientační

tabule nás informuje, že se nacházíme v prameništi dálkového vodovodu pro město Vídeň. Odtud je voda vedena systémem důmyslných tunelů a akvaduktů vybudovaných na přelomu devatenáctého a dvacátého století, několik desítek kilometrů do hlavního města Rakouska.

Lesní cestou kolem potoka Reissbach směřujeme k jihu. Vlevo míjíme odbočku k cestě Peter Jokel Steig, která nekonečnými serpentínami si hledá cestu na vrchol stěn Scheibwald Mauer a míří pak po krasové plošině k chatě Habsburghaus. Naše cesta vede do soutěsky Reisstal Klamm, kde na jednom ze skalisek jsou pamětní desky těch, kterým se láska k horám stala osudnou. Za soutěskou se před námi poprvé objeví v plné kráse dnešní cíl naší cesty. Údolí se zde rozestupuje a umožňuje plně obdivovat stěny, které byly objektem horolezeckých cest prvních dobyvatelů zde na Raxu. Lavička pod skupinou košatých stromů u dolní zastávky materiálové lanovky na chatu Habsburghaus na polaně Rehboden zve k odpočinku, ale na ten nemáme ani pomyslení. Máme před sebou ještě spoustu práce. Zde se naše skupina dělí. Jedna část má namířeno do zajištěné cesty Wildfährte ve stěnách Kahlmauer, druhá vystoupit cestou Kaisersteig k chatě Habsburghaus, kde bychom se měli setkat.

Nástup do zajištěné cesty Wildfährte není moc příjemný. O chodníku zde není řeč. Proplétáme se mezi balvany a pozorně sledujeme značku. I zde se zima ještě úplně nevzdala a zbytky sněhu nám postup vůbec neulehčují. Po opuštění lesa se cesta nelepší, jen z balvanů jsme přešli do sutě. Teprve u rozcestí se zajištěnou cestou Bärenloch končí suť a vstupujeme do skal. Postup vyžaduje obezřetnost, terén je mokrá. S postupným nabíráním výšky se zvyšuje i expozice a zvláště přechody namrzlých firnových úseků dávají všem zabrat. Ale současně s rostoucí obtížností se rozšiřují i výhledy. Při krátkých zastávkách můžeme obdivovat blízké vrcholy skupiny Schneealpe a moře vrcholů Törnitzer Alpen. Začíná také pěkně foukat a tak když dosáhneme hrany náhorní plošiny s vděkem přijmeme místo v závětrí, abychom se občerstvili. Máme za sebou tisíc metrů převýšení. Zde nahoře je však sněhu ještě hodně a značky jsou jím beznadějně přikryty. Ale staré stopy nás neomylně vedou kolem salaší Grasboden Alm k cestě přicházející od chaty Karl Ludwig Haus. Pak ještě nějakých sto metrů převýšení a jsme na chatě Habsburghaus. Moc nás tu není, ale teplo a dobrá polévka dělají své. Naše druhé družstvo ještě nedorazilo a tak spěcháme zjistit co s nimi je. I v sestupu přes Zikafahl Graben nám hledání cesty usnadňují staré stopy ve sněhu. Přes den se přece jenom oteplilo a tak sníh změkkl a moc nedrží, takže se pěkně boříme. Zakrátko však staré stopy končí v kleči zaváté větrem. Naštěstí si pamatuji z léta prudký sestup odbočkou vpravo do úžlabiny a správnost postupu potvrzují značky na prvních stromech. I zde je sněhu dost a narážíme na stopy, které se vracejí. Hádáme na naše děvčata. Od hrany plošiny nás čeká ještě několik desítek metrů lanem zajištěné cesty a pak už nekonečné serpentiny nás svádějí na polanu Rehboden. Zde už vláda zimy skončila a tak můžeme obdivovat první jarní květeny a díky sluníčku pořídít i několik fotek. Na polaně se setkáváme s děvčaty. Potvrzují, že končící stopy nahoře byly jejich a neznajíc další pokračování raději se vrátily. I pro ně bylo absolvování Kaisersteigu zážitkem.

Večer se dovídáme, že druhá skupina si ve stěně Preiner Wand vybrala skutečně náročné cesty. Vedle již loni absolvovaného Hans-Haid-Steigu i Königschusswandsteig, který patří mezi technicky nejtěžší zajištěné cesty v Alpách. K vyrovnání se s těmi dolomitickými mu snad chybí jen délka. Svědčí o tom obtížnost stupně E. Mladíci znovu ukázali, co v nich je.

Bohužel neděle dala za pravdu avizovaným změnám počasí a od rána přšelo. Slabší povahy to zabalily a odjely, ostatní situace využili k lepšímu poznání místního folklóru. Příležitost nám k tomu nabídly oslavy stoletého založení železnice na Semmering. Před obědem se počasí přece jen umoudřilo, což nám umožnilo realizovat půldenní výlet na Semmering. Ovšem nikoliv vlakem, ale auty. Ze Semmeringu, známého lyžařského střediska honosícího se i závody světového poháru, jsme vystoupili na vrchol Hirschenkoglu (1340m) a jako jediní zákazníci okupovali chatu Liechtenstein Haus. Překvapený chatař si tuto návštěvu české skupiny bude jistě dlouho pamatovat. Sestup jsme zvolili originální a sice po sáňkářské dráze Rodelbahn, při které jsme mohli obdivovat atrakce, kterými jsou mládež i dospělí lákáni k návštěvě.

V pondělí přejíždíme na pohoří Hohe Wand. I zde se dělíme na dvě skupiny. Jedna míří na Hanselsteig, druhá na jednu z nejobtížnějších zdejších cest HTL-Steig, oceněnou stupněm D. Zbývající čas pak věnujeme bližšímu seznámení s tímto chráněným územím.

I když nám počasí neumožnilo splnit plánovaný náročný program, odjíždíme spokojeni. Příští rok se určitě vrátíme. A pro změnu na podzim. Koncem září by zde měly být optimální podmínky. Skutečně budou? Uvidíme.

Ing. Rudolf Štěpančík